

عجائب عددی بسم الله الرحمن الرحيم
بحث علمی در مورد تناسب عددی نخستین آیه
قرآن کریم^۱

ترجمه و بازتالیف:

دکتر محمد هادی مؤذن جامی

پیشگفتار

سبحان الله عدد ما خلق ، سبحان الله ملء ما خلق ، سبحان الله عدد ما فی الارض
والسما ، سبحان الله ملء ما فی الارض والسما ، سبحان الله عدد ما احصى كتابه ،
سبحان الله ملء ما احصى كتابه ، سبحان الله عدد كل شیء ، سبحان الله ملء كل
شیء ، الحمد لله عدد ما خلق ، الحمد لله ملء ما خلق ، الحمد لله عدد ما فی الارض و
السما ، والحمد لله ملء ما فی الارض و السما ، والحمد لله عدد ما احصى
كتابہ ، والحمد لله ملء ما احصى كتابه ، والحمد لله عدد كل شیء ، والحمد لله ملء كل
شیء .

معجزه ابدی پیامبر (ص) ابعادی گوناگون دارد که بعد عددی آن را در عصر حاضر که
سیطره کیمیت و ریاضی گرایبی علامت آن است - بیشتر خودنمایی می کند . گذشتگان ما
می دانستند که عدد حروف سوره توحید که به تعبیر روایات نسب یا شتاسنامه خوانست^۱
۶۶ حرف دازد^۲ که برابر ارزش ابجدی اسم جلاله الله است . یا تعداد حروف سوره نوح (ع)
۹۵۰ و برابر سالهای دعوت اوست (الف سنة إلا خمسين عاماً) .^۳ تعداد حروف بسمله
(یعنی ۱۹ حرف) در سالهای اخیر موجب بازگویی این امر شده است .^۴ در مقاله حاضر
از ابعاد باطنی و عرفانی و اشراقی و کاربردهای اهل دل و سایر عجائب بسمله تنها به بعد
ظاهری و آشکار عددی اکتفا می کنیم و به رابطه حروف بسمله و عدد کامل و مشهور و

راز آمیز عدد ۷ پرداخته می شود. این مقاله مبین این امر است که حتی یک حرف از قرآن را نمی توان زائد دانست و کاهش یا افزایش هیچ حرفی در رسم الخط توقیفی قرآن بی حکمت نیست که فرمود: و اخصی کل شیء عددا (جن، ۷۲/۲۸)

بسمله اقرب آیات به اسم اعظم^۶ بل اسم الله الاکبر^۷ و افضل سبع المثانی^۸ و امان الهی^۹ و اکرم و اعظم^{۱۰} آیات قرآن است. آغاز هر کتاب آسمانی به آن بوده است. ^{۱۱} از تمام سوره حمد که مختص پیامبر (ص) است تنها این آیه به سلیمان (ع) داده شد و آن را برتر از ملک خویش دید^{۱۲} که: بسم الله الرحمن الرحيم هست کلید در گنج حکیم. ^{۱۳} ثقل بسمله در میزان عمل بر هر عملی فاتح است، ^{۱۴} اما از اهل قرآن به سرقت رفته است. ^{۱۵} هم با گفتنش بنایی در بهشت ساخته می شود^{۱۶} و هم جواز ورود به بهشت با آن آغاز می شود^{۱۷} و بر لواء حمد سه کلمه نوشته و نخستین آنها بسمله است^{۱۸} و اولین نوشته خدا با بسمله آغاز شده است. ^{۱۹}

اگر چهار کلمه بسمله^{۲۰} را به ترتیب بنویسیم خواهیم داشت:

بسم	الله	الرحمن	الرحيم
۳	۴	۶	۶

عدد حاصل به ترتیبی که به دست آمده از مضارب ۷ می باشد: $۶۶۴۳ = ۷ \times ۹۴۹$

بسامد حروف اسم (الله) در نخستین آیه کتاب الله

در اینجا نیز نظم عددی ۷ تایی به چشم می خورد. اگر بسامد هر کلمه بسمله را نسبت به حروف غیر تکراری اسم جلاله یعنی «الف و لام و هاء» در نظر بگیریم، نتیجه شمارش چنین است:

جدول کلی بسامد حروف «الف و لام و هاء» در بسمله

بسم	الله	الرحمن	الرحيم
۱	۴	۲	۲

عدد حاصل مضرب ۷ می باشد: $۲۲۴۰ = ۷ \times ۳۲۰$

اسماء الله جلّ و علا

آنچه در مورد اسم جلاله «الله» آمد، در مورد دو اسم دیگر جاری است! توزیع ریاضی در اینجا نیز فرید و شگفت آور است. قبلاً باید بگویم که شدت عکس رحمت است و در آیه صفت تنزیه و شدت و عظمت در کلمه (الرحمن)، و صفت رحمت و مغفرت و رأفت در کلمه (الرحیم) جمع شده است. در کتاب الله کلمه (الرحمن) غالباً در مواضع شدت و مواضع تنزیه خداوند تعالی می آید، مثل: وما ینبغی للرحمن أن یتخذ ولداً (مریم، ۱۹/۹۲). و قوله تعالی: و قالوا اتخذ الرحمن ولداً سبحانه بل عباد مکرمون (انبیاء، ۲۶/۲۱). و قوله تعالی: یوم یقوم الروح والملائکة صفوا لا یتکلمون إلا من أذن له الرحمن وقال صواباً (انباء، ۳۸/۷۸). و کلمه (الرحیم) غالباً در مواضع رحمت و مغفرت، مثلاً: قُلْ یا عبادي الذین أسرفوا علی انفسهم لا تقنطوا من رحمة الله إن الله یغفر الذنوب جمیعاً إنه هو الغفور الرحیم (زمر، ۵۳/۳۹). و قوله تعالی: ألم یدعلموا أن الله هو یقبل التوبة عن عباده ویأخذ الصدقات وأن الله هو التواب الرحیم (توبه، ۱۰۴/۹). حال اگر این دو صفت متعکس از حیث دلالت لغوی و بلاغی را از نظر عددی بررسی کنیم چه می شود؟ این حالت تعکس در نظم عددی هم هست!

توزیع حروف اسم (الرحمن)

اسم مبارک «الرحمن» و بسامد حروف آن را در تناسب با حروف بسمله می نویسیم:

جدول کلی بسامد حروف «الرحمن» در بسمله

بسم	الله	الرحمن	الرحیم
۱	۳	۶	۵

عدد حاصل را اگر به ترتیب معکوس بنویسیم مضرب ۷ می باشد: $1365 = 7 \times 195$

توزیع حروف اسم (الرحیم)

این کار را برای اسم مبارک «الرحیم» انجام می دهیم:

جدول کلی بسامد حروف «الرحیم» در بسمله

بسم	الله	الرحمن	الرحیم
۱	۳	۵	۶

عدد حاصل با همان ترتیبی که دارد از مضارب ۷ می باشد: $933 \times 7 = 6531$
چقدر زیباست که نظام عددی و نظام معنوی و نظام لغوی منعکس کننده یک حقیقت هستند.

الرحمن الرحيم
← →

آیا یکی از معانی «مثنائی» این امر است؟ يقول تعالى: اللّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُّتَشَابِهًا مَّثَانِي تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودَ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَى ذِكْرِ اللّهِ ذَلِكَ هُدَى اللّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُضِلِلِ اللّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ (زمر، ۲۳/۳۹) و اللّهُ تعالى أعلم.

بار دیگر تامل فرمایید تا از نظم شگفت آور قرآنی مبهتج و جبهه خشوع برآستان حق بگذارید:

توزیع حروف (الله) ۰ ۴ ۲ ۲ →
توزیع حروف (الرحمن) ۱ ۳ ۶ ۵ ←
توزیع حروف (الرحيم) ۱ ۳ ۵ ۶ →

آیا این معجزه نیست و آیه ای در آفاق که: ستریم آیاتنا فی الافاق وفي انفسهم حتى يتبين لهم انه الحق أولم يكف بربك انه على كل شيء شهيد (نصبت، ۵۳/۴۱).

حروف اولین کلمه و آخرین کلمه
نظم محکم عددی شامل اول و آخر بسملة نیز هست، اولین کلمه (بسم) ۳ حرف و آخرین (الرحيم) ۶ حرف دارد، می نویسیم:

بسم	الله	الرحمن	الرحيم
۳			۶

این عدد که برابر سن پیامر (ص) است نیز از مضارب ۷ می باشد (الله اکبر): $9 \times 7 = 63$
نظم تکرار حروف (بسامد حرفی بسمله)
در آیه (بسم الله الرحمن الرحيم) ۱۰ حرف از حروف الفبا بکار رفته است که بسامد

آنها به قرار ذیل است :

جدول کلی بسامد حروف بسمله

ب	س	م	ا	ل	هـ	ر	ح	ن	ی
۱	۱	۲	۳	۱	۲	۲	۲	۱	۱

اگر بسامدهای به دست آمده را از کوچک و بزرگ بنویسیم، خواهیم داشت :

جدول ترتیبی بسامد حروف بسمله

ل	م	ا	ح	ر	ن	ی	هـ	س	ب
۱	۲	۲	۲	۲	۱	۲	۲	۱	۱

واقعاً شگفت آور است که این عدد ۱۰ رقمی هم مضرب ۷ می باشد (الله اکبر) :

$$۱۵۹۷۳۱۷۶۲ \times ۷ = ۱۱۱۱۱۲۲۳۳۴$$

آیا این کار بشر است؟ این جز معجزه الهی چیست؟

نظم انباشتی (تراکمی یا تجمعی) حروف

اگر به روش انباشتی به حروف هر کلمه بسمله بپردازیم خواهیم داشت :

بسم	الله	الرحمن	الرحیم
۳	۷	۱۳	۱۹

عدد حاصل از این روش نیز از مضارب ۷ می باشد : $۲۷۳۳۹ \times ۷ = ۱۹۱۳۷۳$

اگر این کار را بر عکس کنیم نیز چنین خواهد شد :

بسم	الله	الرحمن	الرحیم
۱۹	۱۶	۱۲	۶

عدد حاصل نیز مضرب ۷ می باشد : $۸۷۴۵۱۷ \times ۷ = ۶۱۲۱۶۱۹$

اینجاست که باید تسلیم حق شد و پذیرفت که تحدی با قرآن کار هیچ موجودی نیست

که : **قُلْ لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ**

بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا. (اسراء، ۸۸/۱۷)

ارتباط بسملة با معوذتین

در (بسم الله الرحمن الرحيم) استعانت به خدا و استعاذه به او مستتر است. ^{۲۱} اگر به رابطه آن با دو سوره پایانی قرآن پردازیم نیز نکات شگفت آوری به دست می آید.

سوره الفلق

از عجائب بسملة ارتباط حروف آن به سور قرآنی است ^{۲۲} حال ترتیبی را که از بسامد حروف بسمله ذکر شد را با آیات سوره فلق مقایسه می کنیم، نتیجه به قرار ذیل است:

ل	م	ا	ح	ر	ن	ی	ه	س	ب
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

قل	أعوذ	برب	الفلق	من	شرّ	ما	خلق
۱	۱	۳	۳	۲	۱	۲	۱

و	من	شرّ	غاسق	إذا	وقب	و	من	شرّ	الذفت
۰	۲	۱	۲	۲	۱	۰	۲	۱	۳

فی	العقد	و	من	شرّ	حصد	إذا	حصد
۱	۲	۰	۲	۱	۳	۲	۲

اگر عدد مذکور را به ترتیب بنویسیم می بینیم که این عدد ۲۶ رقمی نیز از مضارب ۷ می باشد:

$$۳۱۸۷۴۳۱۶۱۶۰۰۱۷۴۴۵۷۳۱۶۰۴۷۳ \times ۷ = ۲۲۳۱۲۰۲۱۳۱۲۰۱۲۲۱۲۰۱۲۱۲۳۳۱۱$$

گمان نکنید که تصادفی است. اگر دو قطعه مرتبط سوره را در نظر بگیریم نیز همین امر هویدا است:

۱. استعاذه بالله: این قطعه در آیه اول سوره متجلی است: (قل أعوذ برب الفلق).

۲. استعاذه من شر خلق الله: در ما بقی سوره متجلی است: (من شرّ ما خلق . و من شرّ غاسق إذا وقب . و من شرّ النفاثات فی العقد . و من شرّ حاسد إذا حسد) . عجیب آنکه نظم عددی با این دو قطعه منطبق است:

قل	أعوذ	برب	الفلق
۱	۱	۳	۳

عدد این قطعه مضرب ۷ می باشد: $۳۳۱۱ \times ۷ = ۲۳۱۷۷$
در مورد قطعه دوم نیز چنین است:

من	شرّ	ما	خلق	و	من	شرّ	غاسق	إذا	وقب
۲	۱	۲	۱	۰	۲	۱	۲	۲	۱

و	من	شرّ	النفاثات	فی	العقد	و	من	شرّ	حاسد	إذا	حسد
۰	۲	۱	۳	۱	۲	۰	۲	۱	۳	۲	۲

و عدد ۲۲ رقمی حاصل، باز هم مضرب ۷ می باشد (الله اکبر):

$$۳۱۸۷۴۳۱۶۱۶۰۰۱۷۴۴۵۷۳۱۶ \times ۷ = ۲۲۳۱۲۰۲۱۳۱۲۰۱۲۲۱۲۰۱۲۱۲$$

باز می توان گفت که قطعه دوم خود دو بخش دارد: یکی استعاذه از شر خلق و دومی از شر اعمال آنها:

استعاذه از شرّ ما خلق و استعاذه از شرّ اعمال خلق، عجیب آنکه در این دو بخش هم اعداد حاصل مضارب ۷ می باشند:

من	شرّ	ما	خلق	و	من	شرّ	غاسق	إذا	وقب
۲	۱	۲	۱	۰	۲	۱	۲	۲	۱

$$۱۷۴۴۵۷۳۱۶ \times ۷ = ۱۲۲۱۲۰۱۲۱۲$$

و	من	شَرَّ	النَّفثت	فِي	العقد	و	من	شَرَّ	حاسد	إِذَا	حسد
٠	٢	١	٣	١	٢	٠	٢	١	٣	٢	٢

$$٣١٨٧٤٣١٦١٦٠ \times ٧ = ٢٢٣١٢٠٢١٣١٢٠$$

این امر نمی تواند نتیجه یک تصادف کور باشد و آنکه نمی پذیرد مصداق شعر مولاناست که چشم باز و گوش باز وین عمی حیرتم از چشم بندی خدا بسامد حروف بسمله در سوره فلق

اگر به بسامد حروف بسمله در سوره توجه کنیم می یابیم که در ٩ کلمه آن یک حرف بسمله و در ١٠ کلمه آن دو حرف و در ٤ کلمه آن سه حرف بسمله تکرار شده است، پس داریم:

یک حرف	دو حرف	سه حروف
٩	١٠	٤

عدد حاصل نیز از مضارب ٧ می باشد: $٥٨٧ \times ٧ = ٤١٠٩$

سورة الناس

براساس روش پیش گفته نتیجه به قرار ذیل است:

قل	أعوذ	بِرب	الناس	ملك	الناس	إله	الناس
١	١	٣	٥	٢	٥	٣	٥

من	شَرَّ	الوسواس	الخناس	الذي	يوسوس	فِي
٢	١	٥	٥	٣	٣	١

صدر	الناس	من	الجنة	و	الناس
١	٥	٢	٤	٠	٥

عدد ۲۱ رقمی حاصل مضرب ۷ می باشد:

$$۷۲۰۳۵۸۷۶۲۲۱۶۰۷۶۴۶۴۷۳ \times ۷ = ۵۰۴۲۵۱۱۳۳۵۵۱۲۵۳۵۲۵۳۱۱$$

این امر تصادفی نیست که اعداد حاصل از هر دو قطعه این سوره نیز مضارب ۷ می باشند:
۱. استعاذه بالله تعالی و صفاته: قل أعوذ برب الناس . ملك الناس . إله الناس .

قل	أعوذ	برب	الناس	ملك	الناس	إله	الناس
۱	۱	۳	۵	۲	۵	۳	۵

$$۷۶۴۶۴۷۳ \times ۷ = ۵۳۵۲۵۳۱۱$$

۲. استعاذه من الشيطان وصفاته: من شرّ الوسواس الخناس . الذي يوسوس في صدور الناس . من الجنة والناس .

من	شرّ	الوسواس	الخناس	الذي	يوسوس	في
۲	۱	۵	۵	۳	۳	۱

صدور	الناس	من	الجنة	و	الناس
۱	۵	۲	۴	۰	۵

$$۷۲۰۳۵۸۷۶۲۲۱۶ \times ۷ = ۵۰۴۲۵۱۱۳۳۵۵۱۲$$

بسامد حروف بسمله در سوره ناس

چنانچه بسامد حروف بسمله را در کلمات سوره حساب کنیم داریم:

یک حرف	دو حرف	سه حرف	۴ حرفی	۵ حرف
۵	۳	۴	۱	۷

$$۱۰۲۰۵ \times ۷ = ۷۱۴۳۵$$

عدد این بسامد نیز مضرب ۷ می باشد:

ارتباط بسمله با آیه الكرسي (بسامد حروف بسمله در آیه الكرسي)

به نقل از رسول الله (ص)، أعظم آيات قرآن آیه الكرسي است که مشتمل بر ۵۰ کلمه است :
 الله لا إله إلا هو الحي القيوم لا تأخذه سنة ولا نوم له ما في السموات وما في الارض
 من ذا الذي يشفع عنده إلا بأذنه يعلم ما بين أيديهم وما خلفهم ولا يحيطون بشيء من علمه
 إلا بما شاء وسع كرسيه السموات والارض ولا يؤوده حفظهما وهو العلي العظيم (بقره، ۲/۲۵۵).
 چنانچه بسامد حروف بسمله را در آیه الكرسي حساب کنیم، نتیجه به قرار ذیل
 است :

اللَّهُ	لَا	إِلَهَ	إِلَّا	هُوَ	الْحَيُّ	الْقَيُّومُ	لَا	تَأْخُذُهُ	سِنَةٌ
۴	۲	۳	۳	۱	۴	۴	۲	۲	۳

وَ	لَا	نَوْمَ	لَهُ	مَا	فِي	السَّمَوَاتِ	وَ	مَا	فِي	الْأَرْضِ
۰	۲	۲	۲	۲	۱	۴	۰	۲	۱	۴

مَنْ	ذَا	الَّذِي	يَشْفَعُ	عِنْدَهُ	إِلَّا	بِإِذْنِهِ	يَعْلَمُ	مَا	بَيْنَ
۲	۱	۳	۱	۲	۳	۴	۳	۲	۳

أَيْدِيهِمْ	وَ	مَا	خَلْفَهُمْ	وَ	لَا	يَحِيطُونَ	بِشَيْءٍ	مِّنْ
۵	۰	۲	۳	۰	۲	۴	۲	۲

عِلْمِهِ	إِلَّا	بِمَا	شَاءَ	وَسِعَ	كُرْسِيُّهُ	السَّمَوَاتِ	وَ	الْأَرْضِ
۳	۳	۳	۱	۱	۴	۴	۰	۴

وَ	لَا	يُؤَدُّهُ	حِفْظُهُمَا	وَ	هُوَ	الْعَلِيُّ	الْعَظِيمُ
۰	۲	۲	۴	۰	۱	۴	۴

۴۴۱۰۴۲۲۰۴۰۴۴۱۱۳۳۳۲۲۲۲۲۰۳۲۰۵۳۲۳۳۲۲۱۳۱۲۴۱۲۰۴۱۲۲۲۲۰۳۲۲۲۴۴۱۳۳۲۴

١ . برگرفته از مقاله عجائب بسم الله الرحمن الرحيم بقلم مهندس عبد الدائم الكحيل ، در موسوعة الاعجاز العلمى فى القرآن والسنة به نشانى

http://www.55a.net/firas/arabic/index.php?page=show_det&id_3828_select_page=4

- ٢ . بحار الانوار ، ١٨ / ٣٤٧ ، سورة قدر هم شناسنامه اهل بيت (ع) است .
- ٣ . جذوات ميرداماد ، تفسير سورة توحيد .
- ٤ . كشف اعجازى جديد فى القرآن الكريم ، مهندس عدنان الرفاعى / ١٨١ .
- ٥ . از ميان آنها اين كتاب خواندنى است و در آتى به آن مى پردازيم ان شاء الله تعالى . از جمله اينكه بسامد حروف ١٩ گانه بسمله در حمد برابر ١٣٣ است كه حاصلضرب دو عدد ١٩ و ٧ مى باشد ؛ الاعجاز العددي فى سورة الفاتحه ، طلحه جوهري ، الحكمة ، سوره ١٤١٨ .
- ٦ . تهذيب الأحكام ، ٢ / ٢٨٩ : عن أبى عبد الله (ع) عن أبيه قال بسم الله الرحمن الرحيم أقرب إلى اسم الله الاعظم من ناظر العين الى بياضها ، و در منابع اهل سنت آمده است : عن ابن عباس : « أن عثمان بن عفان رضى الله عنه سأل رسول الله عن [بسم الله الرحمن الرحيم] ؟ فقال : هو اسم من أسماء الله تعالى وما بينه وبين اسم الله الاكبر الا كما بين سواد العين و بياضها » (ابن النجار) . جامع الاحاديث والمراسيل ، ١٨ / ٢٥٣ .
- ٧ . مستدرک الوسائل ، ٤ / ١٥٧ : بسم الله الرحمن الرحيم هو اسم الله الاكبر .
- ٨ . تهذيب الاحكام ، ٢ / ٢٨٩ : عن محمد بن مسلم : قال : سألت أبا عبد الله (ع) عن السبع المثاني والقرآن العظيم هى الفاتحة ؟ قال : نعم قلت : بسم الله الرحمن الرحيم من السبع ؟ قال : نعم هى أفضلهن . وشاعر خوب سروده كه :
ولست ترى فى محكم الذكر سورة
تقوم مقام الحمد والكل قرآن
- اسرار معجزه القرآن الكريم ، عبد الحليم الخطيب / ٢١٥ .
- ٩ . مستدرک الوسائل ، ٤ / ٢٢٩ : أن السملة أمان .
- ١٠ . همان / ١٦٥ و ١٦٦ ؛ بحار الانوار ، ٨٩ / ٢٣٨ .
- ١١ . كافي ، ٣ / ٣١٣ : أول كل كتاب نزل من السماء بسم الله الرحمن الرحيم ؛ و نظير آن در منابع اهل سنت : ٩٩٢٢ - قال النبى (ص) : « بسم الله الرحمن الرحيم مفتاح كل كتاب » . عن أبى جعفر معضلاً . جامع الاحاديث والمراسيل ، ٤ / ١٦ والفتح الكبير ، ٢ / ٤ .
- ١٢ . يا توجه به روايت پيشين معلوم است كه مراد بسمله سوره حمد است كه اشرف بسمله قرآن است . نك : بحار الانوار ، ١٤ / ١٢٨ : إن الله خص بسورة الفاتحة محمدا (ص) و شرفه بها ولم يشرك معه فيها أحد من أنبيائه ما خلا سليمان (ع) فإنه أعطاه منها بسم الله الرحمن الرحيم... فرأها أشرف من جميع ممالكه كلها التى أعطيتها فقال يا رب ما أشرفها من كلمات إنها لأثر من جميع ممالكى التى وهبتها لى قال الله تعالى يا سليمان و كيف لا تكون كذلك و ما من عبد و لا أمه سماني بها إلا أوجبت له من الثواب ألف ضعف ما أوجبت لمن تصدق بألف ضعف ممالكك .
- ١٣ . شايد اين بيت ملهم از اين روايت است : مستدرک الوسائل ، ٤ / ١٦٨ : عن محمد بن مسلم قال : سألت أبا عبد الله (ع) عن قول الله جلّ وعزّ ولقد أتيناك سبعاً من المثاني والقرآن العظيم ؟ قال : فاتحه الكتاب من كنوز الجنة وفيها بسم الله الرحمن الرحيم .
- ١٤ . مسند احمد ، ٢ / ٤٣٠ : ولا يثقل شيء من بسم الله الرحمن الرحيم .

۱۵. عن عبد الله بن عباس: رضى الله عنهما أنه قال: إن الشيطان أسترق من أهل القرآن أعظم آية في القرآن بسم الله الرحمن الرحيم. (سنن البيهقي الكبير، ۲/ ۳۴۸) ونيز در كتب شيعة داريم: عن أبي جعفر (ع) قال: سرفوا اكرم آية في كتاب الله بسم الله الرحمن الرحيم (مستدرک الوسائل، ۴/ ۱۶۷) معلوم است كه اين سرقت برأى اذهان صدر اسلام آشنا بوده كه به نقل برادران اهل سنت در موردی به معاوية اعتراض كرده اند: عن إسماعيل بن عبيد بن رفاعه عن أبيه أن معاوية رضى الله عنه قدم المدينة فصلّى بهم ولم يقرأ بسم الله الرحمن الرحيم ولم يكثر اذا خفض وإذا رفع، فناداه المهاجرون والانصار حين سلم: أى معاوية سرقت صلاتك أين بسم الله الرحمن الرحيم وأين التكبير إذا خفضت وإذا رفعت، فصلّى بهم صلاة أخرى فقال ذلك فيها الذى عابوا عليه. (سنن البيهقي الكبير، ۲/ ۳۴۷) ومسنند شافعى، ۱/ ۱۰۰) وعجيب أنكه مى گویند كه: أول من قرأ بسم الله الرحمن الرحيم مرأ بالمدينة عمرو بن سعيد بن العاص، وكان رجلاً حياً (سنن البيهقي الكبير، ۲/ ۳۴۸) ويا آنكه انس به جهر بسمه گواهی داده (۶۸۸) - عن أنس بن مالك رضى الله عنه قال: «قمتُ ورا أبى بكر الصديق وعمر بن الخطاب وعثمان بن عفان بن عفان رضى الله عنهم فكلهم كان يقرأ بسم الله الرحمن الرحيم اذا افتتح الصلاة» (مالك ق). جامع الاحاديث و المراسيل، ۱۸/ ۲۵۲ نيز در سنن البيهقي الكبير، ۲/ ۳۵۰ نكه اى را از شافعى در مورد افتتاح به حمد گفته كه منافات جهر به بسمه نيست. كسانى هم جهر به بسمه داشته اند از جمله عمر: سنن البيهقي الكبير، ۳/ ۲۵ - نيز در سنن الدارقطنى، ۱/ ۳۰۴ باب وجوب قرائه بسمه در نماز مى نويسد: حدثنا أبو بكر النيسابورى حدثنا محمد بن عبد الله بن عبد الحكم حدثنا أبى وشعب بن الليث قال: أخبرنا الليث ابن سعد عن خالد بن يزيد عن سعيد بن أبى هلال عن نعيم المعجر أنه قال: «صليت ورا أبى هريرة قرأ بسم الله الرحمن الرحيم (ثم قرأ بام القرآن حتى بلغ [غير المغضوب عليهم ولا الضالين] قال: آمين وقال الناس: آمين ويقول كلما سجد: الله أكبر وإذا قام من الجلوس من اثنين قال: الله أكبر ثم يقول إذا سلم: والذي نفسى بيده إني لأشبهكم صلاة برسول الله (ص). هنا صحيح ورواته كلهم ثقات. عكس أن هم از او روايت مى شود (مانند: سنن النسائي الكبير، ۱/ ۲۱۵). وقصه را به سوء استفاده مسيلمه نسبت داده اند! (وعن ابن عباس قال: كان رسول الله (ص) إذا قرأ بسم الله الرحمن الرحيم هزأ منه المشركون وقالوا: محمد يذكر إله البمامه، وكان مسيلمه يتسمى الرحمن الرحيم، فلما نزلت هذه الآية أمر رسول الله (ص) أن لا يجهر بها. رواه الطبراني فى الكبير والأوسط ورجال موثقون. مجمع الزوائد، ۲/ ۲۸۱ نيز: جامع الاحاديث و المراسيل، ۱۱/ ۳۵) مزيد استحضار آنكه در روايت اهل سنت از امام باقر (ع) نقل شده: عن أبى جعفر محمد بن على بن الحسين رضى الله عنه قال: «لم كتمتم [بسم الله الرحمن الرحيم] فنعى الاسم والله كتموا، فان رسول الله اذا دخل منزله اجتمعت عليه قريش، فيجهز بـ [بسم الله الرحمن الرحيم] ويرفع صوته بها، فولى قريش قراراً، فانزل الله تعالى: [واذا ذكرت ربك فى القرآن وحده ولوا على ادبارهم نفوراً]، ۳ (ابن التجار). جامع الاحاديث و المراسيل، ۲۱/ ۴۵۹.
۱۶. (۱۷۸۳۸) - قال النبي (ص): «لو قلت بسم الله الرحمن الرحيم لرأيت بنأى الذى بنى الله لك فى الجنة وأنت فى الدنيا» (جامع الاحاديث و المراسيل، ۶/ ۱۲)
۱۷. عن سلمان الفارسي قال: قال رسول الله (ص): «لا يدخل الجنة أحد إلا بجواز بسم الله الرحمن الرحيم (هنا) كتاب من الله لفلان بن فلان، ادخلوه الجنة عالية قطوفها خانية». رواه الطبراني فى الكبير والأوسط (مجمع الزوائد، ۱۰/ ۷۳۵ نيز جامع الاحاديث و المراسيل، ۸/ ۱۳۳).
۱۸. فضائل الصحابة ۲/ ۶۶۳: مكتوب عليه ثلاثة أسطر الاول بسم الله الرحمن الرحيم والثاني الحمد لله رب العالمين

والتالث لا إله إلا الله محمد رسول الله .

۱۹ . (عن علی رضی الله عنه قال : قال رسول الله : «إن أول شیء كتبه الله فی اللوح المحفوظ : بسم الله الرحمن الرحیم . إني أنا الله لا إله إلا أنا ، لا شریک لی . إنه من استسلم لقضائی . وصبر علی بلائی . ورضی بحکمی ، کتبه صديقاً وبعث مع الصديقین يوم القيامة» (ابن النجار) . جامع الاحادیث والمرسل ، ۲۵۳/۱۸ ، نیز همان ، ۹۹/۱ .

۲۰ . در مورد حروف بسمله روایات جالی داریم که فهم آنها ذوق عرفانی می طلبد و شاید در آینده به آنها اشاره کنیم از جمله :

قال النبی (ص) : «إذا كتب أحدكم بسم الله الرحمن الرحيم فليمد الرحمن» و : «إذا كتبت بسم الله الرحمن الرحيم فبين السب فيه» (جامع الاحادیث والمراسیل ، ۲۶۴/۱) «إذا كتبت كتاباً فوجدت بين بسم الله الرحمن الرحيم تقضى لكم الحوائج وقبى رضی الرحمن عزوجل» (همان ، ۲۷۳/۱) «من كتب (بسم الله الرحمن الرحيم) فلم يعور لها التي في الله كتب له عشر حسنات ، ومعنى عنه عشر سيئات ، ورفع له عشر درجات ، ومن قرأ القرآن باعراب فله أجر شهيد ، ومن مات غريباً مات شهيداً» (همان ، ۳۶۳/۷) . عن علی رضی الله عنه : «تنوق رجل في (بسم الله الرحمن الرحيم) فغفر له» (همان ۲۵۸/۱۸) در کتب شیعه هم کاملتر آن روایت شده است : «عن علی بن ابی طالب (ع) أنه قال : تنوق رجل في بسم الله الرحمن الرحيم فغفر له ، وعنه (ص) قال : أعربوا القرآن واتمسوا غرابيه (مستترك الوسائل ، ۲۷۱/۴) ضمنا جالب است که بدانیم زنی مدعی نختین کتابت بسمله شده است : «عن أم خالد بنت خالد بن سعيد رضی الله عنهما قالت : إني أول من كتب بسم الله الرحمن الرحيم» (جامع الاحادیث والمراسیل ، ۲۵۳/۱۸)

۲۱ . الکافی ، ۳۱۳/۳ : «عن أبي جعفر (ع) قال سمعته يقول أول كل كتاب نزل من السماء بسم الله الرحمن الرحيم فإذا قرأت بسم الله الرحمن الرحيم فلا تبالي الا تسعید وإذا قرأت بسم الله الرحمن الرحيم سترتك فيما بين السماء والأرض .

۲۲ . و جعفر خطا رفته اند آنها که این آیه را از سوره های قرآن دزدیده اند و فراموش کرده اند که کل امر ذی بال لم یدعه باسم الله فهو ابتر و جعفر درست می فرمود امام راحل که بسمله هر سوره مختص آن است ، بگونه ای که به فتوای ایشان اگر در نماز سوره ای را شروع کنیم و بخواهیم رها کنیم چون بسمله هر سوره مختص به آن است باید دوباره از بسمله آغاز کنیم تا نمازمان درست باشد . نیز بحار الانوار ، ۱۹/۸۲ - ۲۰ .

۲۳ . البته در سایر موارد هم همین است مانند التفات در سوره الفلق یا در خود بسمله که الف اسم حذف شده است و

پرتال جامع علوم انسانی